

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343
2, 10 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-18-2320; TAP-18-2321; TAIS Nr.: 18-15415)

2019-01-07 Nr.NV-34
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu siūloma nustatyti, kad kompensuojamos paciento priemokos senatvės pensijos amžių sukakusiems arba Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatyme nustatyta tvarka pripažintiems neįgaliaisiais asmenims, kurių už praeitą mėnesį gautų socialinio draudimo pensijų (kartu su pensijos priemoka), šalpos pensijų, valstybinių pensijų, užsienio valstybės pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas ir (ar) draudžiamųjų pajamų, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos socialinio draudimo įstatyme, suma *sudaro mažiau nei 95 procentus praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžio*. Pažymėtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo 22(1) straipsniu socialinio draudimo senatvės pensijų, išskyrus išankstines senatvės pensijas, gavėjai ir socialinio draudimo netekto darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidumo) pensijų gavėjai, netekę 60 procentų ar daugiau darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažinti I ar II grupės invalidais), senatvės pensijos amžių sukakę socialinio draudimo netekto darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidumo) pensijų gavėjai, netekę 45–55 procentų darbingumo (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažinti III grupės invalidais), jeigu jų gaunamų socialinio draudimo pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, valstybinių pensijų, užsienio valstybių pensijų (toliau kartu – pensijos) *suma per mėnesį yra mažesnė negu 95 procentai Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuoto minimalių vartojimo poreikių dydžio*, turi teisę gauti pensijos priemoką. Pastebėtina, kad pagal Šalpos pensijų įstatyme įtvirtintą reguliavimą, asmuo, gavęs pensijos priemoką neatitiks Projekte nurodytos sąlygos, nes jo gautos atitinkamos pensijos ir pensijos priemokos suma nebus mažesnė nei 95 procentai praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, todėl nėra aiškus Projekte siūlomos įtvirtinti sąlygos „<...> gautų socialinio draudimo pensijų (kartu su pensijos priemoka) <...> suma sudaro mažiau nei 95 procentus praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžio“ tikslingumas. Siūloma papildomai įvertinti, ar, siekiant Projekto tikslo, neturėtų būti atsisakoma sąlygos – „kartu su pensijos priemoka“ arba, jei minėtos sąlygos nebus atsisakyta, turėtų būti padidintas rodiklio, pagal kurį

vertinama ar asmuo gali pretenduoti į paciento priemokos kompensavimą, dydis (t.y. vietoj „<..> suma sudaro mažiau nei 95 procentus praėjusių metų minimalių vartojimo poreikių dydžio“ galėtų būti pvz. – „<...> suma yra mažesnė nei minimalių vartojimo poreikių dydis“ ar pan.).

2. Pažymėtina, kad Projekte yra nurodyti *Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą senatvės pensijos amžių sukakę asmenys*, tuo tarpu Sveikatos draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 4 dalies 1 punkte, kuris reglamentuoja bazinės kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių kainos kompensavimą nurodyti apdraustieji, *gaunantys socialinio draudimo pensiją*. Siūlytina įvertinti skirtingų asmenų grupių įtvirtinimo Įstatyme tikslingumą.

3. Projekto lydimojoje medžiagoje siūlytina pagrįsti kodėl pasirinkta asmens pensijų ir kitų draudžiamųjų pajamų dydį vertinti pagal praėjusių metų, o ne einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydį.

4. Atsižvelgiant į Projektu įgyvendinamų priemonių tikslą – „Reguliacinių ir kitų priemonių taikymas *pajamų nelygybei mažinti*“, „*Mažas pajamas gaunančių gyventojų* išlaidų vaistams sumažinimas kompensuojant visą vaisto kainą <..>“, siūlytina papildomai įvertinti Teisingumo ministerijos išvados 1 pastabą, pagrindžiant siūlomų subjektų grupių išskyrimą, kartu įvertinant, ar nebūtų tikslinga siūlomą reguliavimą pildyti kitomis mažas pajamas gaunančių asmenų grupėmis, pvz. tai galėtų būti asmenys, gaunantys socialinę pašalpą pagal Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą.

5. Siekiant aiškumo, po žodžių „minimalių vartojimo poreikių dydžio“ siūlytina įrašyti „apskaičiuoto Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka“.

6. Projekto 2 straipsnyje kalbama apie paciento priemokų *kompensavimą*, tuo tarpu 3 straipsnyje apie priemokų *apmokėjimą*. Siūlytina vienodinti formuluotes.

7. Tikslintinas Projektu keičiamo 10 straipsnio 6 dalyje nurodytas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo pavadinimas (praleistas žodis „valstybinio“), atitinkamai tikslintinas Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 4 punktas.

8. Teisės aktų formuluotės turi būti tikslios, todėl siūlytina formuluotę „kartu su pensijos priemoka“ patikslinti atsižvelgiant į Šalpos pensijų įstatymo 1 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuriose nurodytos *socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokos*.

9. Projekto 4 straipsnio 1 dalyje po žodžių „Šis įstatymas“ įrašytina „išskyrus šio straipsnio 2 dalį“.

10. Įvertinant tai, kad Projektu keičiamo 10 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad paciento priemokos kompensuojamos *Vyriausybės* nustatyta tvarka, tikslintina Projekto 4 straipsnio 2 dalis, kurioje nurodyta, kad šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus priima Vyriausybė *ar jos įgaliota institucija*.

11. Aiškinamojo rašto 12 punkto 2 sakinyje nurodyta, kad paciento priemokos būtų kompensuojamos *valstybės biudžeto lėšomis*, tuo tarpu šio punkto priešpaskutiniame sakinyje kalbama apie priemokų kompensavimą iš PSDF biudžeto lėšų. Siūlytume patikslinti šį punktą, pateikiant aiškesnę, detalesnę informaciją apie priemokų kompensavimo šaltinį. Taip pat manome, kad aiškinamojo rašto 8 punkto sakinyje „Turės būti pakeistas Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių įstatymas“ yra neinformatyvus ir klaidinantis, juk Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių įstatymas yra rengiamas kasmet, tad turėtų būti paaiškinta koks Įstatymo keitimas turimas omenyje.

12. Įstatymo 10 straipsnis, kuris paskutinį kartą buvo keičiamas 2005 m., peržiūrėtinas iš esmės, atsižvelgiant į pasikeitusį Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą. 2018 06 14 įstatymu Nr. XIII-1261 nustatyta, kad kituose teisės aktuose vartojamą sąvoką „nedarbingas asmuo“ atstoja sąvoka „asmuo, kuriam nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis“, sąvoką „iš dalies darbingas asmuo“ atstoja sąvoka „asmuo, kuriam nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis“. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti tikslinamos Įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 4 dalies 3 punkto nuostatos. Keitėsi taip pat ir Šalpos pensijų įstatymas, kuriame, be kita ko, pasikeitė formuluotės *šalpos pensijos* turinys. Pagal šiuo metu galiojantį Šalpos pensijų įstatymą šalpos našlaičių pensijos yra viena iš šalpos pensijų rūšių, tuo tarpu pagal iki 2017-01-01 galiojusią šio įstatymo redakciją, tiek šalpos pensijos, tiek šalpos našlaičių pensijos buvo priskiriamos šalpos išmokų rūšims. Atsižvelgiant į tai, siūlytina įvertinti, ar neturėtų būti patikslintas Įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 2 punktas.

13. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu įtvirtinamas pagrindas tvarkyti asmens duomenis, siūlytina Projektą suderinti su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriavienė

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė